YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ ANA BİLİM DALI YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ BİLİM DALI

YAŞANABİLECEK ŞEHİRLER

PROJE ÖDEVİ

Ahmet AĞGÖZ

Danışman: Dr. Muhammet Fatih ALAEDDİNOĞLU

Erzurum

Aralık, 2022

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
BIRINCI BÖLÜM	3
GİRİŞ	3
KARŞILAŞTIRMA ÖLÇÜTLERİ	3
Yaşam Maliyetleri	3
Hava Kalitesi	4
Ekonomik Faktörler	4
Protestolar	4
Depremler	5
İntihar Oranları	5
YAŞANABİLİR ŞEHİRLER	5
Sonuç ve Öneriler	12
KAYNAKÇA	13

BIRINCI BÖLÜM

GIRIŞ

Projenin Önemi ve Gerekçesi

Bu projede gerçek dünya verileri kullanılarak dünyanın bütün ülkeleri yaşam maliyetleri, hava kalitesi, ekonomi, protestolar, depremler, intihar oranları bağlamında karşılaştırılıyor. Toplam 6 veri seti kullanılarak elde edilen 930.483 verinin projenin amacına hizmet etmesi sağlanmıştır.

Projenin Amacı

Yaşadığımız toplumdan göç etmek için bir çok nedenimiz olabilir. Yaşam standartlarımızı değiştirmek, güvenli bir yerde yaşamak, özgürce giyinmek, dinimizi yaşamak, insanlığa daha faydalı bilgiler üretmek maksadıyla göç etmek istiyor olabiliriz. Bu karar bize beraberinde sorumluluklar getirmektedir. Öncelikle yaşamak istediğimiz şehri belirlemeliyiz. Göç etme nedenine göre hangi ülkenin, hangi şehrin daha doğru olduğuna karar vermekte güçlük yaşıyor olabiliriz. Bu projenin amacı dünya üzerindeki bütün ülkeleri, bütün şehirleri çeşitli parametrelere(yukarıda bahsedilen 6 kıstas, bu kıstaslar daha da artırılabilir fakat projenin hedeflenen boyutta kalması için diğer parametrelere yer verilmemiştir.) göre karşılaştırmak isteyen birine yardımcı olmaktır.

KARŞILAŞTIRMA ÖLÇÜTLERİ

Dünyada ülkeleri karşılaştırmak için sayısız tane ölçüt vardır. Bu projede amaca uygun olarak toplamda 6 tane ölçüt kullanılmıştır. Bu ölçütler içinde toplamda 194 tane nitelik vardır. Kullanılan veriler tamamıyla gerçek dünya verileridir. Bu ölçütlerin belirlenmesindeki etkenden bahsedeyim. Göç etmek isteyen bir kişinin karşılaştırma yapabileceği belli başlı ölçütler vardır. Bunlar kişinin ihtiyaçlarına göre doğal olarak ortaya çıkmaktadır. Yaşam maliyetleri birincil ölçüt olarak belirlendi. Yaşam maliyetleri ardından hava kalitesi ölçüt olarak ele alındı. Daha sonra sırasıyla ekonomi, protestolar, depremler, intiharlar ölçüt olarak belirlendi. Simdi ölcütlere değinelim.

Yaşam Maliyetleri

Her insan için genelleştirilmiş belirli ihtiyaçlar vardır. Bunlar yeme-içme, barınma, giyinme, eğitim vb. gibi ihtiyaçlar olarak karşımıza çıkar. Yaşam maliyetleri ölçütünde 57 adet nitelik yer almaktadır. Bu nitelikler insan ihtiyaçlarına göre belirlenmiştir. Karşılaştırma

yapılabilmesi için her ülkedeki yaşam maliyetleri Amerikan doları(USD) cinsinden ele alınmıştır. Karşılaştırma sonucu maliyeti az olan şehrin daha yaşanılır olduğu sonucunu doğuruyor. Bu sonuc tek başına yanıltıcı olabilir. Bu sebepten ötürü diğer ölçütler belirlenmiştir. Sağlıklı karar verilebilmesi için diğer ölçütlere de bakılmalıdır.

Hava Kalitesi

Bu ölçüt yaşanılan yerin sağlığımız açısından değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır. Hemen hemen her ülkede sanayi vardır. Sanayisi olan ülkelerin doğaya verdikleri zarar neticede insan sağlığına zarar verecek duruma gelmiştir. İnsan için hayatta kalması diğer ihtiyaçlarından önce gelmektedir. Bu sebeple yaşam maliyetleri ölçütünden sonra hava kalitesi ölçütü ele alındı. Bu ölçütte toplam 12 adet nitelik ülkelerin karşılaştırılmasına yardımcı olmaktadır. Bu niteliklerden bazıları yer seviyesindeki ozon, karbonmonoksit, kükürtdioksit ve azotdioksit oranlarıdır. Ölçüm cihazlarından alınan HKI değeri, ozon için 90, kükürt dioksit için ise 88' dir. Karar vermede yardımcı olması için diğer ölçütlerden de bahsedelim.

Ekonomik Faktörler

Bu ölçüt bizlere karşılaştırma yapmak için ülkelerin ekonomide ki gelişmişlik düzeyine göre sıralamalarını içeriyor. Bu durumda karar vermek için bakmamız gereken yer ülkenin diğer sıralaması ve diğer ülkelere göre konumu. Ayrıca ölçüt içerisinde her devletin vatandaşlarına ne kadar dürüst olduğunu gösteren bir nitelik mevcuttur. Mülkiyet hakları, adli etkinlik, kişi başına düşen milli gelir gibi nitelikler karar vermede oldukça yardımcı olması düşünülerek projeye eklenmiştir. Buradaki veriler yaşam maliyetleri ölçütünde olduğu gibi Amerikan doları(USD) cinsinden gösterilmiştir. İnsan ihtiyaçları ele alındığında sadece bu ölçütler kullanılarak istenilen kesinlikte bir karara varılamaz. Bu sebepten ötürü farklı ölçütler kullanmak istedim. Diğer ölçütlerden bahsedeyim.

Protestolar

Protestolar ölçütünü kullanmamda ki amaç olası güvenlik tehditlerinin karar vermede hesaba alınması ayrıca protestoların bizlere ülkenin yönetim biçimi hakkında bir takım bilgiler vermesidir. Bu bilgiler siyasi olabileceği gibi sosyal ve ekonomik de olabilir. Bu ölçüt içerisinde 21 adet nitelik vardır. Bu nitelikler protestonun boyutunu, şiddetini, süresini açıklamaktadır. Protestonun neden yapıldığı, ne kadar sürdüğünü, sonucunu gördüğümüzde o ülkenin nasıl bir ülke olduğunu ve ileride yaşanabilecek olumsuz durumların farkında olabiliriz.

Depremier

Doğal afetler yaşamımızı olumsuz etkileyen olaylardır. Her şey olağan akışında devam ederken bir fırtına, kasırga, sel, volkan veya diğer doğal bir afet can ve mal kaybına sebep olabilmektedir. Ülkeler bu olaylarda çok sayıda vatandaşını kaybeder ve büyük maddi zararlara uğrarlar. Diğer doğa olaylarına kıyasla deprem daha yaygın ve bilançoları daha ağır olması nedeniyle doğal afetler arasından seçilmiş ve ölçüt olarak bu projeye eklenmiştir. Projenin boyutunun istenilen seviyeyi aşmaması için diğer doğal afetlere(volkanik patlama, fırtına, kasırga vb.) yer verilmemiştir. Dünya nüfusunun büyük çoğunluğu deprem kuşaklarında yaşamaktadır. Depremin genel bir fikir oluşturması elzemdir. Bu ölçütte toplamda 47 nitelik ele alınmıştı. Depremin şiddeti, odak derinliği, tsunamiye sebep olup olmadığı, hayatını kaybedenler, kaybolanlar, yıkılan evler, hasarlı evler, maddi hasarlar ele alınmıştır. Bu niteliklerle kıyas yapılırsa hangi ülkenin deprem açısından güvenli olup olmadığına karar verilebilir.

İntihar Oranları

İnsan sosyal bir varlıktır. İçinde yaşadığı topluma göre hareket eder çoğu zaman. Psikolojik sorunlar bireysel gibi görünebilir ancak bu sorunların altında yatan sebepler ve bu sorunlarla ne kadar ilgilenildiği bizlere o ülke hakkında bir takım bilgiler verebilir. Bu ölçütte toplamda 21 adet nitelik ele alınmıştır. Yıllara göre intihar vakaları, 100.000 kişiye düşen ruh sağlığı birimleri sayısı, ruh sağlığı sektöründe çalışan doktor sayısı gibi nitelikler bizlere o ülkenin genel bir resmini çizebilir.

YAŞANABİLİR ŞEHİRLER

Bu başlık altında şehirlerin yaşam koşullarına göre sıralandığı bir anket çalışması olan "Dünyanın en yaşanabilir şehirleri" adlı çalışmanın sonuçlarına bakacağız. Bu anket çalışması Mercer firmasının Yaşam Kalitesi Anketi, The Economist dergisinden El biriminin hazırladığı Dünyanın En Yaşanabilir Şehirleri ' dir.

Bu çalışmalarda yer alan 32 tane ölçütten bazıları şunlardır: İklim, hastalık ve sanitasyon(temiz içme suyu) standartları, iletişim kolaylığı ve fiziksel uzaklık gibi faktörlerdir. Ayrıca bu faktörler yerel siyasi ve sosyal çevre, siyasal şiddet ve suç potansiyeli olarak rahatsız edici, uygunsuz ve hatta tehlikeli durumlara yol açabilir.¹

5

¹ https://mobilityexchange.mercer.com/quality-of-living

1. VİYANA, AVUSTURYA

"İstikrar ve iyi altyapı; şehrin sakinleri için cazibesi, iyi sağlık hizmetleri ve birçok kültür ve eğlence fırsatıyla destekleniyor."

2. KOPENHAG, DANİMARKA

3. ZÜRİH, İSVİÇRE

4. CALGARY, CANADA

5. VANCOUVER, KANADA

6. CENEVRE, İSVİÇRE

7. ALMANYA, FRANKFURT

8. TORONTO, KANADA

9. AMSTERDAM, HOLLANDA

10. OSAKA, JAPONYA

İKİNCİ BÖLÜM

Sonuç ve Öneriler

Şehirleri karşılaştırma amacımız bizim için yaşanılacak en iyi şehri bulmamızda en önemli etkendir. Göç etme nedeni her ne ise karşılaştırma ölçütü de o bağlamda değerlendirilmelidir. Ayrıca tek başına bir ölçüt bize amacımıza göre yaşanılacak şehri bulmada doğru sonucu vermeyebilir. Bu durumda daha önce yapılan araştırmalar incelenmelidir. The Economics' in araştırması şehirleri yaşanabilecek şehirleri sıralama amacıyla yapılıyor. Bu proje de kullanılan ölçütler diğer araştırmalardan farklıdır. Göç etme amacınızı belirledikten sonra verilen bilgileri harmanlayarak daha verimli bir karar verebilirsiniz. Araştırmalar göstermiştir ki yaşanabilecek en iyi şehirler belirlenirken kullanılan ölçütler ekonomik gelişmişlik, yaşam maliyetleri, sağlık hizmetleri gibi ölçütlerdir. Amacınız farklı ise bu çalışmaların size karar vermede doğru bir sonuç vermesi zayıftır. Genel bir fikir elde etme açısından oldukça faydalı olmasının yanı sıra verimli olmayacaktır.

KAYNAKÇA

- "The Economic Freedom Index." Kaggle, 26 February 2019,
  - https://www.kaggle.com/datasets/lewisduncan93/the-economic-freedom-index.
  - Accessed 5 December 2022.
- "Global Air Pollution Dataset." Kaggle,
  - https://www.kaggle.com/datasets/hasibalmuzdadid/global-air-pollution-dataset.
  - Accessed 5 December 2022.
- "Global Cost of Living." Kaggle, 3 December 2022,
  - https://www.kaggle.com/datasets/mvieira101/global-cost-of-living. Accessed 5 December 2022.
- "Global Protest Tracker." Kaggle, 4 May 2022,
  - https://www.kaggle.com/datasets/kkhandekar/global-protest-tracker. Accessed 5 December 2022.
- "Global Significant Earthquake Database from 2150 BC." Kaggle,
  - https://www.kaggle.com/datasets/mohitkr05/global-significant-earthquake-database-fr om-2150bc. Accessed 5 December 2022.
- "Global Suicide Indicators." Kaggle,
  - https://www.kaggle.com/datasets/andrewmvd/suicide-dataset. Accessed 5 December 2022.
- "Quality of Living Data and Hardship Premiums for International Assignments." *Mercer Mobility Exchange*, https://mobilityexchange.mercer.com/quality-of-living. Accessed 5 December 2022.